

Edini slovenski dnevnik v Združenih
državah.
Velja za vsa leta - \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the
United States.
Issued every day except Sundays
and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 113. — ŠTEV. 113.

NEW YORK, MONDAY, MAY 13, 1912. — PONEDELJEK, 13. VEL. TRAVNA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Iz delavskih krogov. Poležaj premogarjev.

Voditelji delavcev jim prigovar-
jajo, da naj sprejmejo sklenjeni
dogovor s lastniki rogov.

KONVENCIJA ODLOČI.

Včeraj je bilo v premogarskih o-
krajih mirno. V soboto je bil
ustreljen nek deček.

Wilkesbarre, Pa., 12. maja. —
V premogarskih okrajih se je vr-
šilo danes mnogo zborovanj, na
katerih so skušali konservativni
vodje premogarjev prepričati de-
lavce, da je najboljša, ako sprej-
mejo dogovor, sklenjen med za-
stopniki United Mine Workers
in lastniki, ter da naj v tem zmi-
slu glasujejo na premogarski kon-
venciji, ki bo v torko odprta
tukaj. Govorniki — v prvi vrsti
uradniki lokalnih unij — so pov-
darjali, da grozi velika nevar-
nost organizaciji, ako dogovor ne
bi bil sprejet. Drugi govorniki so
izvajali, da se je posrečilo skleni-
ti omenjeni dogovor šele po več-
dnevni pogajanjih z lastniki ro-
gov, in da nadaljnji ugodnosti ni
dosedaj. Nasprotniki konservativ-
cev pa s tem niso bili zadovoljni,
in tako je skoraj gotovo, da na-
leto sprejete dogovora na kon-
venciji na hudo odpor.

Scranton, Pa., 12. maja. — Od-
ličen uradnik Miners Union je
povedal danes, da bodo sprejeli
delegati na torko se vršeci pre-
mogarski konvenciji v Wilkes-
barre v New Yorku izdelani do-
govor. Lokalne unije so sedaj i-
stega mnenja, kakor okoliški pre-
sedniki, namreč, da je boljše,
— sprejeti pogodbo, kakor predlo-
žiti nesoglasja štrajkni komisiji,
kajti od take oblasti ni pričaka-
vati boljših pogojev. Razum tega
je pa tudi treba pomisliti, da de-
lavec ne bo več priznanoviti.

V Dickson City je prišlo včeraj
do večjih izgrediv. Nek držav-
ni konštabel je obstrlel popolno
neudeležena dečka Louisa
Brovica. Zdravstveno stanje
ranjenega dečka se je danes
zvečer izboljšalo.

Poziv rojakom!

V novejšem času se vedno bolj
množe pritožbe, koje dan za dne-
vom dobiva naše uredništvo gde-
de izražanja naslovov naših na-
ročnikov.

Da obvarujemo rojake pred
nadaljnimi sleparijami, jih še en-
krat pozivljamo, naj vrnejo vsa
taka pisma, ali nam pošljejo za-
jedno z onimi kuvertami, v kate-
rih so pisma dobili, ozir. v katerih
je pismo prišlo na njihov naslov.
Pozitivno smo obveščeni, da zad-
nji čas dobivajo naši naročniki,
katerih naslovi so bili nam ukra-
deni, razum raznih cirkularjev tu-
di razne napade na tvrdko Frank
Sakser v New Yorku.

Mi bi namreč želeli priti na sled
tatovom, zato prosimo cenjene
rojake, da nam dopolnijo vse ta-
ke pošiljke tako, kakor jih do-
biijo z nalepkami vred.

Velikanska požarna škoda.

Norfolk, Va., 12. maja. — Veli-
ki livar in naprave R. W. Whi-
thurstove tovarne za farinske
potrebščine in gospodarske stro-
je so pogorele. Napravljena ško-
da znaša \$150,000. Tovarna je bi-
la ena največjih te vrste.

Z naselinskega otoka.

V prostorih naselinskega otoka
Ellis Island v newyorškem zalivu
so pretekli teden pridno delali, da
končajo zasiljevanje novodošle-
cev. Kljub temu je ostalo v deten-
cijskih prostorih še 1175 naseljen-
cev. Prihodnji teden pričakujejo
22 parnikov s 22,000 naseljenici.
Tako se tedaj naselniški uradniki
ne bodo mogli pritoževati, da ni-
majo dela.

Predsedniška kampanja. Stanje rep. kandidatov.

Taft potrebuje samo še 58 dele-
gator na konvenciji, Roosevelt pa
282.

IZID V MINN.

V državi Minnesota je zmagal
Roosevelt nad Taftom. Taft je
odpotoval v državo Ohio.

Washington, D. C., 12. maja. —
Po računu Taftovega glavnega
stana si je pridobil predsednik
zadnji teden 14 delegator, tako,
da jih ima sedaj vsega skupaj
482. Ker je potrebnih za večino
na konvenciji 540 glasov, si mo-
ra pridobiti samo še 58 delegator
od 292 preostalih, katere je še
treba izvoliti. Roosevelt ima 258
delegator in jih potrebuje za no-
minacijo še 282, t. j. da si mora
pridobiti razum desetih vseh o-
stale. Pri ta teden se vršeci pri-
marnih volitvah in državnih kon-
vencijah je izvoliti 172 delegator
Predsednik Taft je odpotoval
danes popoldne v Marietta, O.,
kjer otvori jutri zaključno kam-
panjo v svoji domovinski državi.

St. Paul, Minn., 12. maja. —
Col. Roosevelt je izvajal pri-
včerašnjih predsedniških pri-
marnih volitvah lepo zmago. Po
včerašnjih poročilih bo imel
Taft devet county delegacij pri
četrtki v Minneapolis se vršeci
državni konvenciji. La Follette
5, Roosevelt pa ostalih 67.

Missoula, Mont., 12. maja. —
Taftovi pristaši so zmagali pri
včerašnjih primarnih volitvah v
sedmih okrožjih, v osmem in zad-
njem se cepijo glasovi zanj in
Roosevelta. Taft si je zagotovil
kontrolno nad county konvencijo,
v senator Dixonovem lastnem co-
untynu, in njegova stranka si tudi
lasti kontrolno nad državno kon-
vencijo v Livingstonu.

Montgomery, Ala., 12. maja. —
Na včeraj v Tuskegee se vršeci
konvenciji regularnih republi-
kancev so bili izvoljeni Taftovi
delegati za republikansko nara-
dno konvencijo.

ZAVRATNI UMOR.

Dva javna uradnika iz Florida
žrtvi.

Gainesville, Fla., 12. maja. —
Maršal E. H. Slaughter in pomo-
ni šerif Chas. White iz Archer,
Fla., sta bila danes zjutraj ob treh
izvabljeni v nek samotni kraj in
tamo umorjena. J. A. Manning,
nek drugi pomožni šerif se je po-
tajil kakor bi bil mrtev, ter nato
ušel. Enega morilec je dasi sam
ranjen zadet, in ujel tri sinove
istega. Vsi štirje ujetniki se na-
hajajo sedaj v ječi.

Uradniki so nameravali napra-
viti pogon na neko beznico, v ka-
teri so igrali zamoreci. Ujetniki so
zamoreci, in tako se je bati, da jih
razjarjeno prebivalstvo linča.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:
za \$ 10.35 56 kron,
za 20.50 100 kron,
za 41.00 200 kron,
za 102.50 500 kron,
za 204.50 1000 kron,
za 1020.00 5000 kron.

Poštarina je viteta pri teh svo-
tah. Doma se nekasane svote po-
polnoma izplačajo brez vinarja
odbitka.

Naše denarne pošiljke izpla-
čuje o. kr. poštni hranilni urad v
11 do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najpri-
lačneje do \$50.00 v gotovini v pri-
poročenem ali registriranem pis-
mu, večje sneske po Domestic
Postal Money Order ali pa New
York Bank Draft.

FRANK SAKSER

62 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, O.

Konvencija socialistov se začela v Indianapolis.

Do 160,000 članov socialistične
stranke zastopa 300 delegator.
Predsedniška nominacija.

KDO BO IMENOVAN?

Največ nade ima bivši župan me-
sta Milwaukee, Emil Seidel. —
Prepoved nošenja praporov.

Indianapolis, Ind., 12. maja. —
V pripravičnosti 300 delegator, ki
zastopajo do 160,000 članov soci-
alistične stranke, je bila danes
tukaj odprta narodna konven-
cija socialistov. Takoj po otvo-
ritvi se je začela razprava o po-
ročilih raznih odsekov. Nomina-
cija predsednika in podpredsed-
nika sledi v petek. Največ nade,
da bo imenovan predsednikom,
ima bivši župan mesta Milwan-
kee, Wis., Emil Seidel. Delegati
iz države Wisconsin ga bodo pre-
lagali, in tozadevnega podpiranja
mu tudi ne bo manjkalo.

Precejnejše razburjenje sta
povzročila včeraj dva dogodka.
In sicer prvi razsodba zveznega
okrožnega pravika Hanforda v
Seattle, Wash., po kateri se naj
odvzame državljska pravica
socialističnemu agitatorju Leon-
ardu Olssenu, ker se je prizna-
val k socializmu že tedaj, ko se
je potegoval za državljanstvo.
Socialistični kongresni zastopnik
Berger, M. Hillquitt i. dr. so pre-
vzeli nalogo, da postavijo to za-
devo v kongresu v pravo luč. —
Drugi dogodek je včerajšnji u-
kaz tukajšnjega policijskega šef-
a Hylanda, ki je prepovedal no-
šenje rdečih praporov pri obho-
du po mestu. Ta prepoved sociali-
stov ravno ni preveč razburila,
pač pa se čudijo omejenosti poli-
cijskega šefa, ki jo je dokazal s
tudi smešno prepovedjo.

Velikanska socialna borba kapitala in dela.

Tako imenujejo obravnavo, ki se
začne v sredo proti 'zagovorni-
ku McNamarov, Darowu.

V LOS ANGELES, CAL.

Podkupovanja obtoženi delavski
zagovornik zatrjuje, da predle-
ži kapitalistična zarota.

Los Angeles, Cal., 12. maja. —
V sredo, dne 15. maja, se začne
tukaj obravnavo proti podkupo-
vanja obtoženemu delavskemu
odvetniku Clarence Darowu.
Izid obravnave pričakujejo v vsej
deželi z največjo napetostjo. Dar-
ow, ki je dobil od delivskih or-
ganizacij \$50,000 za zagovor brat-
ov McNamara, je kakor znano
obtožen, da je tekoni te obravna-
ve podkupil dva porotnika.

Ta obravnavo pa ni samo boj
med delavskim odvetnikom in
njegovimi obtožitelji, ampak je v
resnici borba med kapitalom in
delom, ki v pomenu ne zaostaja
daleč za obravnavo proti bratoma
McNamara. Zagovornišvo bo
skušalo dokazati, da so poizkusi
podkupovanja posledica zarote,
naperjene proti organizovanemu
delu. Zato sedaj na vso moč sku-
šajo, doseči Darowu oprostitev,
in na obeh straneh je pričakovati
presenetljivih izpovedi prič.

Darow velja za najboljšega
odvetnika delavskih organizacij,
in je vedno deloval za njih pro-
speh kot govornik, pisatelj in mo-
droslovec. Darow je tudi dosegel
oprostitev delavskih voditeljev
Mayerja, Hazwooda in Pettibone,
ki so bili obtoženi, da so umorili
guvernerja Steuenberga. Sedaj
se bode najbrže zagovarjal sam,
a podpiral ga bodo razni odlični
zagovorniki. Sodnik George H.
Skullon, eden najboljših pravni-
kov, in pripoznan po obeh straneh

Laško-turška vojna. Turčija neomahljiva.

Said paša je izjavil poročevalcu
'Daily Express', da se bori Tur-
čija do zadnjega.

ZA TRIPOLIS.

Italijani so izgubili dosedaj v
svojem roparskem pohodu 600
mož in 53 častnikov.

London, Anglija, 12. maja. —
Said paša, veliki vezir Turčije, se
je izjavil danes poročevalcu lista
'Daily Express' glede vojnega
položaja sledeče: "Postopanje i-
talijanskega brodovja v Egej-
skem morju ne more izpremeniti
našega stališča napram Italiji.
Kakor dosedaj, se bomo tudi v
prihodnje branili do zadnjega.
Ako bi skušali Italijani vnovič
napasti Dardanele, bomo vodno
cesto zopet zaprli za plovbo.
Mogoče je, da prideve posredo-
vanje vlasti do miru, a to se mo-
re zgoditi le pod tem pogojem,
ako obdrži Turčija nadvladstvo
v Tripolisu.

Rim, Italija, 12. maja. — Poro-
čila, da zasedajo Italijani Kios,
Karpatos in druge otoke v Egej-
skem morju, se oficijelno zavra-
čujejo kot neutemeljena.
Na otoku Rhod so zaplenili Ita-
lijani več sto zabojev streljiva in
živil, 49 turških vojakov so vjeli.
Oficijelni, danes izdani seznam
kaže, da je stal dosedaj roparski
pohod Italije 600 mož in 53 čast-
nikov na italijanski strani.

Italijanske čete so zasedle oto-
ke Scarpento, Caxo, Piccopi in
Nicyra. Posadko iz mestne urad-
nike pošljejo kot ujetnike v Ita-
lijo.

kot nepristranski, bo vodil obrav-
navo. Obtožbo zastopa okrožni
pravnik Fredericks in njegov na-
mestnik, W. F. Ford.

Revolucija v Mehiki. Slaba prede vstašem.

Mehikanske vladne čete so začele
napadati, in so na vsej črti za-
gnale sovražnika nazaj.

LEPI VSPEHI VLADE.

Orozcove čete gladujejo. 10,000
vladnih vojakov jih je obkolilo,
in jim grozi poguba.

El Paso, Tex., 12. maja. — Me-
hikanske vladne čete so sedaj za-
čele z ofenzivo in so na celi črti
pognale nazaj vojno silo vodje
upornikov, Pascual Orozco. Pe-
ronal in drugi kraji, ki so se na-
hajali v oblasti vstašev, so bili
zopet zavzeti po Maderovih čet-
tah. General Huerta, vrhovni po-
veljnik vladnih čet, je prodl tri-
deset milj daleč proti Escalonu
in je sedaj pred Peronom. Za-
padno od njega se pomiče naprej
general Rabajo, in general Trucey
Aubert koraka s 4000 možmi s
Sierre Mojade v Escalon, da ob-
koli že itak zelo ogrožene upor-
nike. Vsega skupaj se nahaja 10,
000 mož vladnih čet na 75 angle-
ških milj v premeru merečem o-
zemlju, Orozco ima pa le nekako
pet do šesttisoč mož.

Gen. Tellez je brzojavil: "U-
porniki so lačni in popolnoma o-
nemogli. Poizkusili so obiti naše
vrste pri Cuatro Cienegas, a o
pravem času jim je general Au-
bert prestregel pot. Po hudi bit-
ki so se podali v beg in pustili
nad sto mrtvih in ranjenih na
bojišču. Istotako so bili tudi po-
raženi pri Zaragossi in Lahuli.
Naše čete so vse prevzete boja-
željnosti. Imamo 25 topov, mno-
go strojnih pušk in streljiva za
več mesecev."

RES PRIJETNO.

Od leta 1904 so se zvišale cene
življskim potrebščinam za 16
odstotkov.

Kakor je razvidno iz zadnjih
statističnih podatkov o stroških
življenja, so se zvišale cene živ-
ljskim potrebščinam od 1. maja
1911 za deset odstotkov. Razum
cen za živila so močno poskočile
tudi one stavbinskega materiala,
tekstilnih izdelkov in premoga.
Tako naznanja "Bradstreet's
Journal". Članek v omenjenem
listu pravi, da še nikdar prej niso
cene vsemu poskočile v tako krat-
kem času. Samoobsebi je umevno,
da je za delavce, sploh revnejši
sloje vspricho takih razmer življe-
nje vedno težje. Vsega skupaj so
poskočile cene življskim po-
trebščinam od leta 1904 za šest-
najst odstotkov.

14letni deček se obesil.

V Louisville, Ky. se je obesil
14 let stari Bruce Russel v oma-
ri za obleko. Vzrok samomora je
neznan.

Velik požar.

Včeraj popoldne je razdejal po-
žar v Philadelphiji velikansko po-
slopje Stuart Brothers Comp., v
katerem je bilo mnogo tiskarn.
Škode je nekako za \$100,000.

Vesti iz Avstro-Ogrske. Povodenj na Tirolskem.

O tamošnjih poplavih prihajajo
vedno neugodnejša poročila. —
Več oseb je utonilo.

KATASTROFA "TITANICA".

Ogrski ministrski predsednik je
povabil kapitana in častnike
"Carpathije" v Budimpešto.

Dunaj, Avstrija, 12. maja. —
O poplavih na Tirolskem prihajajo
vedno neugodnejša poročila.
Vodno stanje še vedno ni pa-
dlo. Najslabše vesti prihajajo iz
okrajev Ritzbuehel in Kuffstein,
kjer je nad en meter visoka voda
preplavila mnogo ozemlja. V na-
rasli vodi je že več oseb našlo
smrt. Odposlani vojaški oddelki
se na vso moč trudijo pomagati,
kjer je le mogoče.
Promet v ogroženih krajih je
mogoč le s čolni. Reden železniški
obrat je popolnoma onemogočen.
Na mnogih železnicah je promet
pretrgan. Bada prebivalstva je
velika.

Budimpešta, Ogrsko, 12. maja. —
Kapitan in drugi častniki par-
nika "Carpathia", ki se je pri-
godom katastrofe "Titanica" ze-
lo odlikoval, so prišli danes sem-
kaj.

Kapitan Rostrond je prišel na
osebno povabil ogrskega mini-
strskega predsednika Lukaesa.
Gostom so priredili tukajšnji me-
ščani slovesen sprejem.

Tiskarski štrajk v Chicago.

Chicago, Ill., 12. maja. — S
1099 prilož 655 glasovi so sklenili
danes člani Typographical unije,
da ne zaštrajkajo v znak simpati-
je s štrajkajočimi tiskarji. Priča-
kovana je bila večja večina proti
predlogu.

Nadaljne "Titanic" žrtve.

Halifax, 12. maja. — Brezlična
brzojavka naznanja danes, da je
otel canadski vladni parnik
"Montmayn" štiri nadaljna
trupla "Titanic" katastrofe.

Nenavaden slučaj.

V Yonkers, N. Y. se je v soboto
poročila neka gospa, ne da bi is-
premenila ime. Njen novi soprog
se imenuje Ferdinand Rossi, rav-
no tako, kot prvi.

Moža zastupila.

Velika porota v Newarku, N.
J. je postavila včeraj Italijanko
Madaleno Cieone radi umora po
prvem redu pod obtožbo. Dolži-
jo je, da je zastupila svojega
moža.

Cerkev spiritistov.

Dne 19. maja bode v Greater
New Yorku odprta prva spiri-
tistična cerkev, in sicer na Quin-
cy St., ne daleč od Reid Ave. v
Brooklynju. "Cerkev" je bila
zgrajena s stroški \$20,000. Cer-
kvena občina je pri denarju, da-
si šteje samo 25 članov. Člani so
dosedaj klesali duhove v Hartovi
dvorani na Broadwayu. Kongre-
gacija se imenuje "cerkev božje
svetlobe".

Krasni novi in brzi parnik

MARTHA WASHINGTON

(Avstro-American proge)

odplelje v soboto dne 25. maja

vožnja do Trsta samo 14 dni.

do Trsta ali Reke - - \$38.00
Cena vozni listkov do Ljubljane - - \$38.60
do Zagreba - - - - \$39.20

Za posebne kabine (odderek med II. in III. razredom) stane vožnja
samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta odderek posebnih
družinam pripravljamo.

Vešnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 62 Cortlandt St., New York.

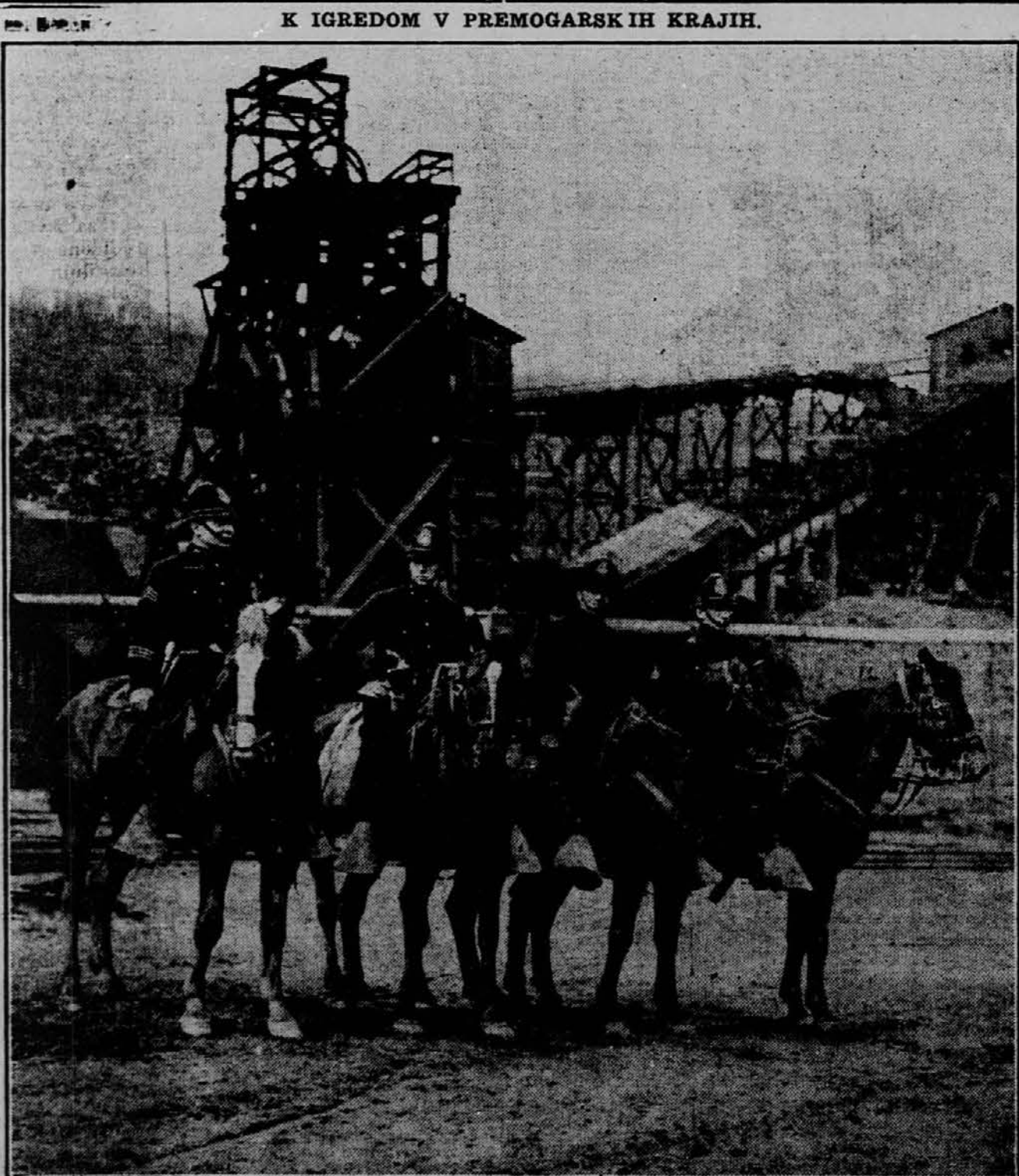

Photo by American Press Association.

Kakor smo že poročali, je prišlo v okrajih trdega premoga opetovano do spopadov med premo-
garja in policijo. Naša današnja slika nam kaže zloglasne državne konštabelje na konjih, katere
imenujejo "črni kozaki".

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
"Canado" \$3.00
"pol leta" 1.50
"leto za mesto New York" 4.00
"pol leta za mesto New York" 2.00
Evropo za vse leto 4.50
"pol leta" 2.50
"četrt leta" 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz-
vzemši nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
vračajo.
Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejšnje
brevitete naznani, da hitreje najde-
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta na-
slov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Analfabeti v Združenih državah.

Opetovano smo že poročali, da
skušajo onemogočiti sovražniki
naseljevanja tisočim pridnim, to-
da neukim delavcem prihod v to
deželo na ta način, da bi dosegli
sprejete postavke, ki določa od
novodolcev, da znajo v kakem
jeziku brati in pisati.

Tudi na tem mestu smo že go-
vorili, da taka nova določba ne bi
preprečila naseljevanja raznim
temnim eksistencem, kakor n. pr.
prefriganim goljufom, roparjem,
morilecem in znanim črnorokar-
jem. Vsi ti so več ali manj izobra-
ženi, pisati in brati pa znajo menda
da vsi. Torej proti tem postav-
kam ne bi imela nikakega pomena.

Pač pa bi bila v veliko škodo
delavcem, ki si pridejo semkaj
iskati zaslužka, a v stari domovi-
ni niso imeli prilike, se priučiti
umetnosti pisanja in branja. Saj
je vsem znano, kako slabe razme-
re so v stari Evropi, da je šolstvo
slabo, da je za mnoge čisto izklju-
čeno, da bi zahajali v kako šolo.
Tudi narodnostni boji igrajo pri
tem veliko ulogo.

Ali se pa more trditvi o teh ne-
ukih delavcih, da bi bili v kako
nadlogo v tej deželi? Nikakor ne.
Dokazano je, da se ravno taki de-
lavci najmanj branijo delati, in
pridnih rok potrebuje naša de-
žela.

Sedaj pa še nekaj:
Oscar S. Straus, prejšnji trgo-
vski tajnik, je povdarjal v svojem
govoru proti famozni Dillingham
predlogi, da je zahteva o izobraz-
bi naseljenecv naravnost smešna,
dokler je v Ameriki sami več an-
alfabetov kot v stari Evropi.

Po zadnjem ljudskem štetju je
bilo v Združenih državah toliko
branja in pisanja nevedskih oseb,
da tvorijo 7.7 odstotkov vsega
prebivalstva. Sodeč po kričanju
nasprotnikov naseljevanja, bi se
moralo nahajati ti analfabeti po-
sebe v onih državah, kamor za-
haja največ naseljenecv. Temu pa
ni tako.

Zadnje ljudsko štetje je poda-
lo, da imamo v New Yorku naj-
manj analfabetov, dasi se naseli
v tej državi največ naseljenecv.
V državi New York je pet in pol
odstotka prebivalcev, katere mo-
ramo prištevati analfabetom.

V tem pogledu je najslabše
ravno v onih državah, ki ne mo-
rejo izkazati skoraj nobenega na-
seljevanja, n. pr. v južnovzhod-
nih državah, kjer je 17.4 odstot-
kov prebivalstva popolnoma ne-
uko.

Toda to dejstvo ne bode zadr-
ževalo omenjenih nasprotnikov,
da ne bi hujskali še naprej.

Žrtve pohotneža.

Pittsburg, 12. maja. — Včeraj
so potegnili iz reke Ohio truplo
že od sobote pogrešane 17 let sta-
re dijakinje Christine Bradley.
Najbrže je postalo dekle žrtev po-
hotneža, in bilo potem vrženo v
reko.

Dopisi.

Indianapolis, Ind. — Cenjeni g.
urednik: — Prosim, priobčite mi
nekoliko vrstic v nam priljublje-
nem listu "Glas Naroda". Želi-
lim spregovoriti nekoliko be-
sed o delovanju naših sloven-
skih društev. Ob lepih pomladan-
skih večerih se naša slovenska
društva dokaj rada zabavajo s
plesnimi veseliciami. Tako je pri-
redilo društvo sv. Barbare posta-
ja šte. 68 veliko plesno veselico
dne 4. majnika. Pri tej veselici
se je vršila slavnost razvrtja nove
zastave, ki si jo je nabavilo ime-
novano društvo. Da se je slav-
nost izvršila v popolnem redu, so
sodelovala tudi naša slovenska
dekleta, katerim se imenovano
društvo najtopleje zahvaljuje.
Komaj se je izvršilo razvrtje nove
zastave, že je nastopilo na oder
slovensko pevsko društvo "Pla-
ninski Raj", za kar jim gre vsa
čast in hvala za njih delovanje.
Nadalje se zahvaljujemo tudi
slovenskemu godbenemu društvu
"Zvon", kateri nas je razveselje-
val od začetka do konca s svoji-
mi izbornimi komadi. Nadalje se
zahvaljujemo tudi vsem sloven-
skim društvom, katere so se v ta-
ko obilnem številu udeležili. To-
rež, rojaki, delujmo složno, kakor
ste to pokazali na naši slavnosti,
in gotovo bomo prišli do zažele-
ljenega cilja. Koncem dopisa po-
zdravljamo vsa slovenska dru-
štva v Indianapolisu, Ind., spada-
joča k raznim Jednotam, in jim
želimo obilo uspeha v svojem de-
lovanju, posebno pa pevskemu
društvu "Planinski Raj", katero
je bilo komaj pred nekaj tedni
ustanovljeno in danes že lahko
pokaže svoje delovanje. Lahko
rečemo, da tudi mi Slovenci ne bo-
demo zaostali pred drugimi nari-
di, ako bomo tudi delovali, kakor
smo začeli. — Odbor društva sv.
Barbare postaja šte. 68.

Winter Quarters, Utah. — Me-
sec dni ali še več je preteklo, ko
sem bral nek dopis iz naše nase-
lbe, zato se tudi jaz hočem malo
oglasiti. Ravno danes sem govoril
z dopisnikom in po govorjenju
sodim, da ni ravno slab fant, to-
da le v kaki stvari ima smolo ka-
kor pes v cerkvi. — Dne 1. maja
imeli smo plesno veselico pri An-
tonu Mejasu. Godba nam je prav
pridno svirala celih deset ur in
pozneje jo je pa nadomestil rojak
J. Kranc s svojo novo harmoniko.
Šele pri solnčnem vzhodu smo se
vračali domov in le nekaj stre-
harjev je še 2. maja praznovalo.
— O delavskem položaju se ne
morem nič kaj posebno pohvaliti.
Kar je nas fantov, smo vedno na
pičlem in tudi možje se ne more-
jo preveč pohvaliti. Nikomur ne
svetujem semkaj za delom hoditi,
ker imamo še dovolj štaparjev.
Opazovalec.

Ni-li sredstva proti Cuvaju in Khuenu?

Trozvezna politika je avstrijski
aksiom. Najhujši nasprotniki
te politike je madjarski separati-
zem. Avstrija sama stremi za
enotnostjo, Nemčija rabi enotno,
konsolidirano Avstrijo, Madjari
pa hočejo ogrsko samostojno dr-
žavo, hočejo celo personalno uni-
jo, vsekakor pa že sedaj lastno
državno banko in lastno armado.
Njihov boj za sicer brezpomemb-
ne embleme, grbe, prapore in po-
veljni jezik ni boj za obliko, mar-
več boj za bistvo: oni hočejo vla-
diti na svoji zemlji. Tega bi jim
sicer nikdo ne brnil, toda ta vla-
da bi bila tiranin, ne le nad Slo-
vaki, Rumuni, Nemci in banački-
mi Srbi, ampak tudi nad trojedno
kraljevino Hrvatsko, katero sma-
trajo Madjari za svojo last, za
deželo krone sv. Štefana. — Ves
madjarski, za južno Slovanstvo
tako škodljivi separatizem je na-
sprotnik temeljni avstrijske po-
litike; s tem ne ogrožajo le Jugo-
slanstvo, marveč monarhijo,
dinastijo, trozvezno in evropski
mir.

Ogrom je sedaj vlada dala Hr-
vatsko takorekoč na krožnik,
kakor Herodež Salomij Janezovo
glavo. Resolucijo so brezobvezno
darovali cesarju-kralju, zato pa
se smejo Hrvatski maščevati za
oni pravaški memorandum od 12.
januarja 1912 na cesarja-kralja,
v katerem "si usojajo najspost-
ljiiveje prositi, naj Vaše Veličan-
stvo, navezaje na najvišji re-
skript od 26. februarja 1861, iz-
voli zastopnike hrvatskega ljud-
stva iz vseh hrvatskih dežela
sklicati k posvetovanju v stolno
mesto Zagreb v svrhu, da savor v

sporazumu z Vašim Veličanstvom
— našim zakonitim kraljem —
uredi tako, da notranje zadeve
hrvatskega kraljevstva, kakor tu-
di njega odnose do celotne mo-
narhije, kakor bode odgovarjalo
pravicam in interesom hrvatske-
ga naroda ter sijaju in moči naj-
višje dinastije." Ta memoran-
dum je bil za Madjare res hud
udarec, ki jih je zadel v živo: po-
kazal je svatvo in prestolu, da se
Hrvati ne smatrajo za podložni-
ke Ogrov, marveč za ravnopravne
nagodbnike, in da ne sogla-
šajo s separatističnimi težnjami
Ogrske, pač pa da so ravnatoko
dobri hrvatski rodoljubi. Koali-
cija je združila Srbe in Hrvate,
razni Rakodczay-ji, Tomašići, Jo-
sipovići, Tisze in Khueni po so
nehote združili sedaj pravaše in
koalicijonaje. Ko je začela pihati
iz Budimpešte tako ostra burja,
kakor sedaj, so se združili prava-
ši in koalicijonaji ter vse druge
stranke v skupen odpor, za avto-
nomijo Hrvatske, za Jugoslan-
stvo, za Avstrijo in proti ogrske-
mu separatizmu, za trozvezno in
svetovni mir, za demokratičnost,
ustavnost in parlamentarizem ter
proti oligarhiji, tiraniji in bruta-
lizmu. Njihova reč je reč dina-
stije, je reč svobode in napredka.
Non Croatia, non solum Jugo-
slavia, sed dinastia et austriaca
res agitur!

Ne glede na to, da je Cuvaj o-
sebnost zloglasna kreatura Khue-
novščine, da ga družabno bojkot-
iraja vsaka poštna družba, ne
glede na to torej, da osebnost ni
kvalificiran za zastopanje cesar-
jeve-kraljeve osebe, je sistranje
ustave in Cuvajev komisarijat
najnečuvnejši atentat na Av-
strijo, dinastijo in parlamentariz-
em. To je naravnost državniški
samomor, saj se ni nikdar tako
nečuvno igralo z dinastičnim in
patriotičnim čutstvom hrvatskih
državljanov, kakor se to godi
zadnja leta pod Aehrenthal-
Khuenom. Cuvaj je znak zmage
separatizma nad monarhijo, je
znak notranje slabosti monarhije.
Vnovič: non erocatia, non Jugo-
slavia, sed dinastia et austriaca
res agitur!

Toda Jugoslanov se ne sme u-
dati. V monarhiji sami, pa v
tstavnosti, v parlamentarizmu, v
pravični ustavi najdemo izhod iz
teh težav. Prva točka: Boj dualiz-
mu z vsemi sredstvi, podpora
Hrvatom, konsolidacija Jugo-
slavne politike. To je poglavje
za-se, ker pridemo na potrebno
organizacijo slovenskega napre-
dnjstva. Potem, ko bodo uloge
pravilno razdeljene, bode morda
tudi pri nas mogoče to, kar se je
pod nečuvnim pritiskom zgodilo
na Hrvatskem: danes moremo
povzdreti ves hrvatski narod v
enem taboru, srbskega radikala-
koalicijonaja, pravaša, seljaka in
socijalnega demokrata, vse nav-
daja ena sama misel: proč z na-
godbno, hočemo od Ogrske neod-
visno Hrvatsko! Ni ozirov na ple-
me, na razredno pripadnost, na
konfesijo in svetovno naziranje,
en sam odpor združuje vse, kar
misli srbohrvatski, kakor je en
sam odpor nekoč združeval vse,
kar je mislilo in čutilo italijan-
sko, proti nasilju tučja. Oholi o-
grski separatistični iredenti, te-
mu državo razjedajočemu ele-
mentu treba vzpostaviti Jugo-
slavsko iredento, ki je neodreke-
na v dualizmu, pa hoče biti odre-
šena v centralističnem avtono-
mizmu (modernem federalizmu).
Nesrečna, impotentna, Budimpe-
šti prizanesljiva dunajska politika
tepe sama sebe in Jugoslanvo-
podrobnim delom se moramo kre-
piti. Toda moramo se tudi braniti
proti temu dunajsko-budimpe-
štanskemu nasilju, proti ogrskim
veležidajnikom. V kratkem se
snuje tista korporacija, ki je
kompetentna, da razpravlja o
predmetu: avstro-ogrsko delega-
cija. Tam je treba razložiti dejan-
ski in pravni položaj, tam je me-
sto in prilika ožigosati Khuena
in bečarje, tam osvetliti madjar-
sko veležidajstvo, povdarjati, ka-
ko škodljiva je dunajska politika
in popustljivost za dinastični in
patriotični čut Hrvatov in sploh
Jugoslanov ter za avstro-ogr-
sko politiko. Naloga naših dele-
gatoev je, da vzbude javno mne-
nje iz njegove letargije, in da
vzdigne glas, ki se ne bo razle-
gal le na široko preko mej naše
države, ampak tudi na visoko, do
prestola in prestolonaslednika.
Tam je treba na glas povdariti in
zopet povdariti: Austriaca res
agitur!

Masaryk je oživosal Aehren-
thala, jugoslovanska delegacija
pa stoji pred težavno nalogo, na-
daljevati, kjer je Masaryk kon-
čal. Morda je bonum omen, da je

It doesn't pay to neglect your Health

Če pridete domov bolni, če imate
glavobol, bolečine v prsih, grlu in
potem obolite za nekaj tednov!

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

poznao staro domače zdravilo vas reši
bolečin, ako ga takoj rabite.

Imajte vedno steklenico doma. Vsi
predpisi so natisnjeni na omotu. 25c.
in 50c. steklenice.

Čuvajte se ponaredb in pazite na
sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.

Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. all 50c.)

poklican k temu ravno dalmatin-
ski naprednjak dr. Malko Cin-
grija, gospodar dubrovački, me-
sta, kjer je tekla zibel jugoslo-
vanski kulturi in ki je bilo zgo-
dovinsko zatočišče Jurga v minu-
lih dneh. Spincić, drugi delegat,
je bil na onem pravaškem shodu,
ki je sklenil memorandum na ce-
sarja. Šusteršić, tretji delegat, je
sicer načelnik stranke, ki je ne-
koč v svojem glasilu napadala
"veležidajnike" in Masaryka ter
hvalila aneien regime in Aehren-
thala, ki pa je ravno zadnje čase
v stikih s pravaši in obsoja za-
pne čase Cuvajstvo in Khuenov-
ščino. Zato naj ta Šusteršić opu-
sti hofratstvo in governmental-
nost ter pomaga braniti Hrvate
proti nasilju. Jugoslanov naj se
v delegacijah ne straše, če treba,
niti obstrukcije, kajti gre za to,
da se mobilizira vse, kar misli
slovensko, pa tudi vse, kar misli
napredno, demokratično, ustavno
in parlamentarno, kar misli dina-
stično in avstrijsko, da se stre
znosni pritisk madjarske ireden-
te. Njej so dobra vsa sredstva —
naj se tudi Jugoslanov ne bra-
nijo udariti gada z gorjačo!

Slika iz vojne.

—o—
STANJA.

Češki spisal Bohumil Brodský.

(Dolge.)

Spoznal je avstrijsko stražo.
Oglasil se je ter čakal, da je bila
pozvana druga straža. Naposled
je mogel jezdit dalje. Ko je stra-
ža zapazila njegovo uniformo, se
je zelo čudila, da se po dolgem
času vrača iz zajetja. Ker niso
verjeli, da bi to mogel biti poro-
čnik, ga odpeljeta dva moža v ta-
borišče.

Poročilo o vrnitvi poročnika
Budke je spravilo v taboru vse
pokonec. Od vseh stranij so se
zbirali častniki, da mu stisnejo
roko. Vsak je hotel vedeti, kako
je sovražnik ravnal z njim, kje
ga ječeval in kako je zbežal iz je-
če itd.

Stanko je odgovarjal s sme-
hom, zatajuje, kar je smatral, da
treba zatajiti. Naposled jih je
prosil, naj mu dovolijo, da se na-
spi. Bil je zelo utrujen od ječe
ter hrepel po počitku. Takoj je
krepko spal, dasi se je po ta-
boru neprestano razlegal hrup in
ropot.

Medtem je jezdil Sava nazaj.
Vedé, da je poročnik na varnem,
se je tem bolj bal za Stanjo. Oni
strel, ki ga je začel na začetku
poti, ga je prestrašil. Slutil je,
da je Peter Semenovič prežal na
poročnika ter da brčkone ni bil
sam. Ali je zbežala Stanja? So jo
li premagali in odvlekli? Kakor
hitro so zapazili, da je poročnik
zbežal, so se prepričali, da sta
mu on in Stanja pomagala k be-
gu. Proglase ga za izdajalec in
vsi gorjanci pridre, maščevati se
za to izdajalstvo.

Dasi je bil konj že utrujen, ga
je priganjal vendar Sava nepre-
stano k diru. Ni jezdil v Krstac,
marveč po nasprotnem ovinku je
iskual dospeti k svoji kočii. Pre-
pričati se hoče, kaj delata Mari-
ca in Stanja, ter napotiti se z uji-
ma v Ostrog.

Bil je že dan, ko se konj ni dal
več spraviti naprej. Skočil torej
z njega in, prepustivši ga usodi,
dirja po gorski stezi k hiši. Čez
jedno uro opazi poznani grič.
Zdirja po brdu ter obstane.

Zavihti z rokami in po zarjave-
lih licih mu priteko solze. Name-
sto kočje je zapazil pogorišče. Go-
lo, odrti in zakajeno zidovje, a
okrog njega mrtvo, tiho. Tako so
se torej maščevali nad njim! Za-
kolne med zobmi, pogrozi s pest

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

ODBORNIKI:
Predsednik: MARTIN GERMAN, Box 633, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 95, Wills, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: STEFAN ZABRIG, Box 508, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:
Predsednik nadzornega odbora: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
I. nadzornik: IGONAC PODVANSKI, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
II. nadzornik: FRANK SUNK, 50 Mill St., Luzerne, Pa.
III. nadzornik: ALOJZ TAVCAR, 299 Cor. N. — 3rd St., Rock Springs, Wyo

POROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:
Predsednik porot. odbora: PAUL OBREGAR, Box 252, Collinsville, Ill.
I. porotnik: MARTIN OBERZAN, Box 51, Mineral, Kans.
II. porotnik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku IVAN TELBAN, P. O. Box 707 v. Forest
City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Gregorin Čarman iz Milwaukee,
Wis., v Rečico; Marija Poljak,
Agnes in Ana Smith iz Chicago,
Ill., v Mokronog; Ana Mežnar z
otrokom iz Milwaukee, Wis., v
Rečico; Anton Lampe iz Lorain,
O., v Idrijo; Ivan Pucelj iz Mil-
waukee, Wis., v Udno vas; Jan-
dro Sočarić iz Wallhalla, N. Y., v
Zagreb; Ivan Prepotnik iz Black
Diamond, Wash., v Solčavo; An-
ton Poznič iz Black Diamond,
Wash., v Rečico; Fran Remeč iz
Milwaukee, Wis., v Šmartno; Te-
rezija Petkovšek s sinom iz Cle-
veland, O., v Rakek; Anton Grdi-
na iz Cleveland, O., v Preser; Ma-
rija Bizjak iz Cleveland, Ohio, v
Preser; Ana Blatnik iz Cleveland,
O., v Mirno; Frančiška Alič s si-
nom iz Cleveland, O., v Ljublja-
no; Ivana Pajk z otroci iz Cleve-
land, O., v Zagradec; Josip Kar-
del iz Cleveland, O., v Žužemb-
berk; Fran Čampa iz Cleveland,
O., v Ribnico; Anton Mihelič iz
Cleveland, O., v Ljubljano; Fran
Pungart iz Cleveland, O., v Mir-
no peč; Jakob Skufca iz Mulber-
ry, Kans., v Brezovico; Andrej
Možina iz Mulberry, Kans., v
Vrhniko; Fran Štrukelj iz Daw-
son N. Mex., v Essen; Mate Vi-
dović iz Crotton Lake, N. Y., v
Test; Pavo Tomac iz New York
City v Novasela; Ivan Papič iz
Madrid, Iowa, v Mrkopolj; Ivan
Babič iz San Francisco, Cal., v
Knežino; Anton Kazamak iz Los
Angeles, Cal., v Rusijo; Tomo
Vuk iz Los Angeles, Cal., v Sla-
me; Ignac Tomac iz Roundup,
Mont., v Fužino; Jurij Lovrak iz
New York City v Proke.

Vsi gorinavedeni potniki so
kupili parobrodne listke pri
tvrdki Frank Sakser, 82 Cort-
landt St., New York City.

Kje je moj brat JOSIP JANEŠ,
po domače Logavšek? Pošal-
sem mu v Bradley, Ill. dva čer-
ka in sedaj ni nobenega odgo-
vora. Prosim, da se mi javi in
če je kaka pomota, da ne izgu-
bim denarja. — Anton Janeš,
Louds Spur, P. O. Eben Jun-
ction, Mich. (13-16-5)

Kje je moj oče JAKOB LAZ-
NIK? Doma je iz Vrhniko.
Pred enim letom je bil v Ke-
nosha, Wis., in sedaj sem zve-
dela, da se nahaja nekje v W.
Virginiji. Za njegov naslov bi
rada zvedela njegova hči Fany
Laznik, 7118 Elton Ave., N.W.,
Cleveland, O. (11-14-5)

12 premogarjev nakladalcev s
strojem; 5½ čevljev debela žila,
dober strop, brez plinov, nobenih
težkoč; 9urno delo, unijska plača
dvakrat na mesec. Ni štrajka. Pri-
pravne hiše in nizka najemina.
Columbus Iron & Steel Co.,
Marting, Fayette Co., W. Va.
(8-14-5) Blizu Montgomery.

VABILO
na
DRUGO VELIKO VESELICO,
katero priredi
pripravljalni odbor Slovenskega
pokopališča za mesto Johnstown,
Pa., in okolico

v svrhu kupnega fonda
v soboto dne 18. majnika 1912
v hrvatske dvorani
na 7. Ave., Cambria City.

Začetek ob 6. uri zvečer.
Vstopnina za možke 50 centov,
dame proste.

Na veselici bode igralo tukaj-
šnje krvatsko tamburaško dru-
štvo "Gorska Vila".

Ker se gre pri tem za vseobno
korist tukaj živčih Slovencev,
vabimo vsa slavna slovenska dru-
štva iz Franklina, Conemaugh in
Moxham, da se te naše veselice
udeležiti blagovolijo, kakor tudi
ostali rojaki in rojakinje.

Torej 18. maja vsi na dan!
Za dobro zabavo in postrežbo
skrbel bode ODBOR.
(13-16-5)

POZOR, ROJAKI!
v Indianapolis, Ind., kateri bode-
te oddali glasove pri demokrati-
čnih volitvah v mesecu maju, da
ne pozabite voliti

za Coronerja
Dr. THOS. J. DUGAN,
kateri vam bode vedno na strani.
(14-21-5)

VAŽNO

za pošiljalce denarjev v starodomovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojem denarje v staro domovino
naznanjam, da odpošljem vsako pošiljatev, katere dospe do torka
do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gré s parnikom v
sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejša parnike. Po-
šiljajte, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s
hitrimi parniki v soboto v Evropo.

To je zelo važno za pošiljalce denarjev v staro domovino.
Razume se, da je potreba poslati ali drafte, ali Money Ordre, ali
gotove novce; za privatne čeke pa je treba čakati nekaj dni, da se
izve, ako so dobri; s tem se vedno nekaj dni zamudi. Zato je tedaj
najboljše, posluževati se draftov, Money Ordrov, denarje v goto-
vini do zneska \$50.00 pa je pošiljati v registriranih pismih.

Rojaki, uvažujte to in vedno bodele dobro in sigurno
postopali.

Pošiljajte je nasloviti:

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO.

